

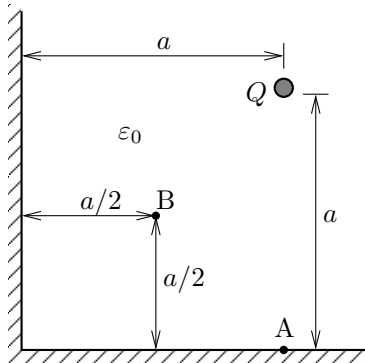
Név nagybetűvel:	Nagypéldák:	/10	/10
Neptun-kód:	Kispéldák:	/10	/10
Hallgató aláírása:	Σ:	/30	

Nagypéldák – Az egyes feladatcsoportokat külön lapon, áttekinthetően dolgozza ki; a végeredményeket húzza alá. Minden esetben éljen a megengedhető „mérnöki” közelítésekkel.

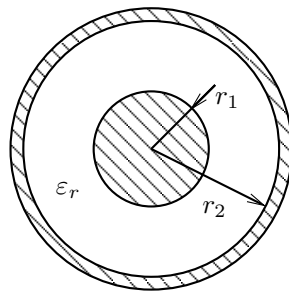
I. példa. A végtelen kiterjedésű, merőlegesen metsződő földelt fémsíkok által határolt, levegővel kitöltött térrészben egy $Q = 3 \mu\text{As}$ pontszerű töltés helyezkedik el a síkaktól $a = 70 \text{ cm}$ távolságra, az alábbi ábra szerint.

- Vegyen fel olyan helyettesítő töltéselrendezést, amelynek elektromos mezeje (az adott térnegyedben) megegyezik az eredeti töltés és a fémlemez által létrehozott mezővel! (2 pont)
- Mekkora, és milyen irányú erő hat a Q töltésre? (3 pont)
- Határozza meg a felületi töltéssűrűséget a vízszintes fémsíkon a töltéshez legközelebb eső A pontban! (3 pont)
- Számítsa ki a potenciált a két fémsíktól egyaránt $a/2$ távolságra lévő B pontban! (2 pont)

ábra az I. példához

ábra a II. példához

II. példa. Egy hengerkondenzátor belső elektródájának sugara $r_1 = 3 \text{ mm}$, külső elektródájának belső sugara $r_2 = 5 \text{ mm}$ (l. ábra), a hengerek hossza $l = 20 \text{ mm}$. A szigetelőanyag dielektromos állandója $\epsilon_r = 3$. (Megjegyzés: a feladatok megoldása során eltekinthet a hengerek végein tapasztalható jelenségektől.)

- Határozza meg a kondenzátor kapacitását! (2 pont)
- Mennyi a kondenzátorban tárolt energia, ha $U_0 = 10 \text{ V}$ feszültségre van töltve? (1 pont)
- Legfeljebb mekkora feszültség kapcsolható a kondenzátorra annak tönkremenetele nélkül, ha szigetelőanyagának átütési szilárdsága $E_{\text{max}} = 25 \text{ MV/m}$? (4 pont)
- Mekkora szivárgási áram folyik az $U_1 = 2 \text{ kV}$ feszültségű kondenzátoron, ha a szigetelőanyag fajlagos vezetőképessége $\sigma = 10^{-13} \text{ S/m}$? (3 pont)

Kispéldák – Kérjük, külön lapon dolgozza ki. Az eredményeket paraméteres alakban kell megadni, és nem kell rávezetni a feladatlapra.

- Dielektrikum adott pontjában az elektromos térerősség abszolút értéke E , az eltolásvektor abszolút értéke D . Fejezze ki a dielektromos polarizáció vektorának abszolút értékét! (2 pont)
- Elektrosztatikus térben a skalárpotenciál kifejezése egy koherens egységrendszerben $\phi(x, y, z) = \phi(x) = 5 \cos(\pi x)$. Fejezze ki az elektromos térerősség vektorát mint a hely függvényét! (2 pont)
- Két elektródából és a földből álló rendszerben a részkapacitások C_{10} , C_{20} és C_{12} . Az elektródák potenciálja ϕ_1 és ϕ_2 , a föld potenciálja 0. Írja fel azt a formulát, amellyel a 2. elektróda Q_2 töltése kiszámítható! (2 pont)
- Egy r_0 sugarú, σ fajlagos vezetőképességű, kör keresztmetszetű huzalban I egyenáram folyik. Fejezze ki a huzal l hosszúságú szakaszán disszipált teljesítményt! (2 pont)
- A σ fajlagos vezetőképességű talajban igen nagy mélységben egy kicsiny r_0 sugarú földelő gömb helyezkedik el. Adjon közelítő formulát a földelési ellenállására! (2 pont)

- Ponttöltés tere: $\phi(r) = \frac{Q}{4\pi\epsilon_0 r}$, $E_r(r) = \frac{Q}{4\pi\epsilon_0 r^2}$
- Végtelen egyenes vonaltöltés tere: $\phi(r) = \frac{q}{2\pi\epsilon_0} \ln \frac{r_{\text{ref}}}{r}$, $E_r(r) = \frac{q}{2\pi\epsilon_0 r}$
- Fizikai állandók: $\epsilon_0 = 8,854 \cdot 10^{-12} \frac{\text{As}}{\text{Vm}}$, $\mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7} \frac{\text{Vs}}{\text{Am}}$